

פרד"ס יהודה

מעלות שבועי באידיש ע"י יהודה זבולון הלוי קליטניק פא

גליון 849 [שנה י"ח]

פרשת עקב תשפ"ו

געווען פאר זיי א ברכה, און וועגן די ברכה וואס די אומות העולם האבן, וועלן זיי איך דאנקען און אויך בענטשן פאר דעם און וועלן אז דער בית המקדש זאל האבן א קיום, און כל זמן די אידן זענען העכער פון די גוים האבן זיי מנוחת הנפש און קענען באארבעטן זייערע פעלדער און אכטונג געבן אויף זייערע בהמות, און דאס שטייט (בראשית כז מ) ועל תרבה תהיה ואת אחיד תעבד ווען די אידן זענען גוט, אבער חלילה ויהי כאשר תרדו ופרקת עלו מעל צווארד: מאכן זיי צרות פאר די אידן, דעריבער ברך תהיה מכל העמים וועלן דיר אלע פעלקער בענטשן און וועלן האבן דיין קיום, וועט זיין וואס שטייט ויתן לך האלקים מכל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ויתרש: געבונדן עמים וישתחוו לך לאמים, די פעלקער וועלן דיר דינען. (מעשה נפתלי שרייבער)

אויב מען זינדעט נישט איז נישטא קיין מורא פון א מענטש לא תעריץ מפניהם כי ה' אלקיך בקרבך כל גדול ונורא: (ז כא) זאלסט זיך נישט שרעקן פאר זיי, ווייל דער אויבערשטער איז אין דיין מיט, צו פארשטיין פארוואס דארף שטיין דער ווארט בקרבך? אדער עס וואלט געקענט שטיין ה' אלקיך עמך איז מיט דיר? נאר פשט איז אז די הייליגע תורה זאגט אונז לא תעריץ מפניהם זאלסט נישט מורא האבן פון זיי נאר כי ה' אלקיך בקרבך, זאלסט מורא האבן פון דער אויבערשטער וואס איז אין דיר, וואס נאר פון אים דארף מען מורא האבן, און אלסט נישט זינדיגן און דאס לערנט אונז די הייליגע גמ' (ברכות דף לג ע"א). מעשה במקום אחד שהיה בו ערוד והיה מייק את הברית. עס איז געווען א שעדלעכע חיה א ערוד וואס פלעגט מאכן שאדן פאר די מענטשן, באו והודיעו לו לר' חנינא בן דוסא. אמר להם: הראוני את חורו. הלכו והראוהו את חורו, נתן עקבו על פי החור. יצא ונשכו ומת אותו ערוד. נטלו על כתפו והביאו לבית המדרש. אמר להם: ראו, בני, אין ערוד ממת, אלא חטא ממת. באותה שעה אמרו: אוי לו לאדם שפגע בו ערוד; ואי לו לערוד שפגע בו ר' חנינא בן דוסא, זענען זיי געגאנגען און אים באוויזן איר לאך, האט ער אוועקגעשטעלט זיין פוס אויפן לאך. די ערוד האט געביסן די פוס פון ר' חנינא בן דוסא, און די ערוד איז געשטארבן, האט ער די ערוד ארויפגעשטעלט אויף זיין אקסל און איר געברענגט אין בית המדרש און זיי געזאגט: "זעהט, מיינע קינדער, נישט די ערוד הרגעט, נאר דער חטא הרגעט!" אין יענע שעה האבן זיי געזאגט: "וויי איז פאר די מענטש וואס א ערוד באגעגנט אים, אבער וויי איז דער ערוד וואס ר' חנינא בן דוסא באגעגנט אים!" זעהט מען אז מען האט מורא פון אויבערשטן און מען זינדיגט נישט, קען נישט קיין שלעכטס געשען, און דאס זאגט דוד המלך ע"ה יגורו עלי עוים לא פשעי ולא חטאתי ה' (תהלים נ"ט, ד) אויב שטארקע מענטשן זאמלען זיך קעגן מיר, אבער איך האב נישט מורא פאר זיי, ווייל לא פשעי ולא חטאתי, ווייל איך האט נישט קיין חטא, נאר איך האב מורא נאר פון דיר ה', דאס מיינט דער פסוק לא תעריץ מפניהם ווייל ה' אלקיך בקרבך כל גדול ונורא, ער זעהט אלע דיינע מעשים, און אויך וועט דיר זיין גוט און האבן א שמירה. און דאס קען זיין מרומז צום אנפאנג פרשה: והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם, ווייל דו האסט יראת שמים, וועט שוין זיין ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת הברית אשר נשבע לאבותיך: און נישט מורא האבן פון קיינעם. (שמח זבולון תשפ"ו געבויט אויף ספר שפתי כהן מהרה"ק ר' מרדכי הכהן מצפת)

דורך ענוה איז מען מקיים אלע תרי"ג מצוות והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם: (ז יב) שטייט אין גמרא (שבת לא:) אויב א מענטש איז מקיים די מצוה פון "ואהבת לרעך כמוך" ליב האבן א חבר ווי זיך אליין, איז ער מקיים מיט דעם די גאנצע תורה, און דאס איז דער מאמר חז"ל: "אמר רבי עקיבא: ואהבת לרעך כמוך (ויקרא יט יח) "זה כלל גדול בתורה", (ספרא שם, ירושלמי נדרים ט ד), וועט מען פרעגן ווי איז דאס מעגלאך צו ליב האבן באמת א חבר ווי דיין אייגענעם גוף? איז דער תירוץ דאס איז נאר מעגלאך ווען א מענטש איז א עניו און א שפל ברך, ער האלט זיך אין זיינע אויגן נידעריגער פון זיין חבר, אבער אויב עס איז דא אין אים אפילו א ביסל גאווה איבער יענעם איז נישט מעגלאך דער "ואהבת לרעך כמוך", ווייל ער טראכט אין זיין מחשבה אז ער איז גרעסער פון זיין חבר, נאר מען מוז זיך האלטן אז מען איז קלענער פון יענעם, דעמאלט איז מעגלאך "ואהבת לרעך כמוך", און עס איז גערעכנט ווי ער וואלט מקיים געווען די גאנצע תורה, דאס איז פשט אין פסוק: והיה עקב, אויב א מענטש וועט זיך האלטן ביי זיך די מידה פון ענוה באמת, אין זיינע אויגן איז ער גארנישט, אזוי ווי א שוועל פון א טיר וואס מען טרעט אויף דעם, וועט דאס זיין גערעכנט ווי תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם, כאילו ער האט מקיים געווען אלע תרי"ג מצוות. (ספר מעדני מלך מהרה"ק ר' אשר ישעיה בן הרה"ק רב מאיר מדזיקוב) לפי"ז קען מען מוסיף זיין דעם המשך פון פסוק וואס שטייט ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך, און נאכדעם שטייט וברך פרי במנה ופרי אדמתך דגנך ויתרשך ויצהרך שגן אלקיך ועשתרת צאנך, מען וועט דיר געבן שפע מיט עשירות, און דאס זאגט אונז שלמה המלך, עקב ענוה יראת ה' עשר וכבוד ותיים (משלי כב ד) עקב, וואס דאס איז ענוה, אזוי ווי אין אונזער פסוק, ברענגט דעם מענטש צו האבן יראת שמים, ווייל חלילה כל אדם שיש בו נסות הרוח, דער וואס האלט זיך גרויס אמר הקדוש ברוך הוא: אין אני והוא יכולין לדור בעולם, ווייל עס שטייט (תהלים ק"א ה) "מלשני בסתר רעהו אותו אצמית גבה עינים ורחב לבב אתו לא אוכל". אז דער אויבערשטער איז נישט מיט דעם וואס האלט זיך גרויס, שנאמר: אל תקרי "אתו", אלא "אתו לא אוכל", ממילא דער וואס איז ווייט פון אויבערשטן קען נישט האבן יראת שמים, אזוי ווי עס שטייט עקב ענוה יראת ה', און עס שטייט ווייטער, אז דורך והיה עקב די מידה פון ענוה, וועט דאך זיין וברך פרי במנה ופרי אדמתך דגנך ויתרשך ויצהרך שגן אלקיך ועשתרת צאנך, אז דער אויבערשטער וועט דיר געבן עושר, און דאס זאגט אויך שלמה המלך אז דורך עקב ענוה וועט זיין עשר וכבוד ותיים, עשירות מיט כבוד. (שמח זבולון תשפ"ו)

די גוים וועלן דיר בענטשן

ברוך תהיה מכל העמים: (ז יד) דו וועסט זיין געבענטשט פון אלע פעלקער, צו פארשטיין דעם ענין אז די פעלקער וועלן דיר בענטשן? קען מען זאגן לויט וואס חז"ל האבן געזאגט, אז דער בית המקדש איז געווען א גרויסע טובה אויך פאר די אומות העולם, וואס מען פלעגט מקריב זיין פאר זיי שבעים פרים אין חג הסוכות, און זיי זענען געווען קרבנות עולה און מען האט נישט געגעסן פון די פלייש, אבער די קרבנות האבן געברענגט א גרויסע שפע פאר די גוים און עס איז

אנקעגן אים און געזאגט: אז היות ווי ער האט אים געראטעוועט אסאך מאל אין זיין לעבן, בעט איך זאלסט מיר יעצט אויך ראטעווען פון די שווערע גזירה, און זיין א מליץ יושר פאר מיר ביים אויבערשטן, אזוי האט ער געוויינט מיט א ביטערע הארץ עטליכע שעה ביז ער איז איינגעשלאפן פון מדיקייט, און ער חלומט אז דער הייליגער בעש"ט איז געקומען צו אים אין חלום און פרעגט אים: "וואס האט ער געדארפט?" האט ער אים דערציילט אז מען זוכט אים, און עס קען זיין א שווערע משפט מיט תפיסה! האט דער בעל שם טוב אים געפרעגט: ביי וועמען ביזטו געווען בעטן א ברכה? האט ער געענטפערט אז ער איז געווען ביים צדיק פון פולנאה, אבער ער האט אים ארויסגעווארפן, האט אים דער בעל שם טוב געזאגט אין חלום: "האב נישט קיין מורא! פאר צו מיין אייניקל דעם הייליגן רב פון סדילקוב, [דער דגל מחנה אפרים] און זאג אים אין מיין נאמען ער זאל דיר א טובה מאן, און זאג אים א סימן ער זאל גלויבן אז איך האב דיר געשיקט: אז יענע וואך איז געווען פרשת קורח, און איך האב מיט אים אנגעגרייט די תורה וואס ער זאל זאגן ביי זיין טיש פאר זיינע מענטשן, דעם סימן זאלסטו אים זאגן, און ער זאל דיר העלפן אז דו זאלסט אפגעוואשן ווערן פון א משפט."

דער איד האט זיך אויפגעכאפט פון שלאף און האט זיך גוט געדענקט דעם גאנצן חלום, און ער איז גלייך געפארן צום הייליגן רב פון סדילקוב און געבעטן ער זאל גיין מיט אים אין א זייט אים דערציילן א סוד, דער הייליגער רב איז געגאנגען מיט אים אין א באזונדערן חדר, דארט האט ער זיך אויסגעגאסן זיין הארץ, און אז דער צדיק פון פולנאה האט אים מרחק געווען, און זיין זיידע דער בעל שם טוב פלעגט אים מאן אסאך טובות אין זיין לעבן, און יעצט בין איך געווען אויף זיין הייליגער קבר און ער אים נתגלה געווארן צו מיר אין חלום און ער האט מיר געשיקט צו דיר מיט דעם אויבער דערמאנטן סימן, דער הייליגער רב פון סדילקוב האט אויסגעהערט די גאנצע מעשה, און ווען ער האט געהערט דעם סימן איז ער זייער נתרש געווארן, ווייל ער האט געוואוסט אז דאס איז דעם ריינעם אמת.

דער סדילקובער רב האט אים געבענטשט און צוגעזאגט אז ער וועט נישט האבן קיין שום צער און עגמת נפש און עס וועט נישט זיין א משפט, דער הייליגער רבי איז אריינגעגאנגען און דערציילט פאר זיינע חסידים די גאנצע מעשה, ער האט צו זיי געזאגט: "זעהט, ווי גרויס איז די כוח פון אמונה, אפילו די אמונה פשוטה פון א פשוטן מענטש! אז ער האט געקענט ממשיך זיין אז דער זיידע זאל קומען צו אים אין חלום און איבערגעבן דעם קלארן סימן און דאס מיר געברענגט פון מיין זיידן און וועגן דעם בין איך געווען מחויב מקיים צו זיין דעם באפעל פון מיין הייליגן זיידן אים צו בענטשן און צוואגן." און אזוי איז נתקיים געווארן די ברכה פונעם הייליגן צדיק, און דעם איד האט מען אפגעלאזט, זכורנו ינ עלינו, אמן.

(ספר סיפורי צדיקים החדש/סובלמאן)

דער הייליגער צדיק פון ווילעדניק הרה"ק ר' ישראל רוב בער זצוק"ל, מחבר פון ספר שארית ישראל האט דערציילט די מעשה ווי ווייט אמונה פשוטה קען אויפטאן, עס איז געווען א איד וואס האט געוואוינט לעבן מעזיבוז און ער האט נישט געהאט קיין פרנסה און האט פרובירט זיין מול צו ווערן א גב און עס אים געלונגען און אזוי האט ער געהאט געלט אויף צו לעבן, ער האט נאר געגאנגען פון גוים אבער נישט פון קיין איד, און אזוי איז דאס אנגעגאנגען ביז ער האט געהערט אז מען רעדט שוין אין די גאסן אז מען איז אים חושד אויף גניבות, און ער פלעגט גיין צום הייליגן בעש"ט און דערציילט אז ער איז א גב אבער נאר פון די גוים און בעט דעם רבין ער זאל אים ווינטשן אז מען זאל אים נארנישט מאן, דער בעש"ט האט אים שטענדיג אנגעוואונטשן.

איינמאל האט ער געהערט אז ביי א גרויסע האר ליגט יעצט זייער אסאך געלט און דער איד איז געפארן אין יענע שטעטל און האט געהאט א פלאן ווי צו מאכן די גניבה און ער האט מצליח געווען אין מיטן נאכט זיך אריינכאפן אין פאלאץ און גענומען א גרויסע סכום געלט און איז אנטלאפן פון שטעטל, עס איז געווארן א גרויסע טומל און מען האט חוקר ודורש געווען אסאך מענטשן פון שטעטל אבער מען האט נישט געטראפן דעם גב.

א מענטש פון שטעטל איז געקומען צום האר און דערציילט אז ער האט געזען דעם איד פון מעזיבוז זיך דרייען דא און ער איז א גרויסער גב און איז מצליח, מען האט געשיקט פאליציי צום שטאט פון דעם איד און מען האט זיך גענומען נאך פרעגן אויף דעם איד, דערווייל האט דער איד געהערט אז מען זוכט אים איז ער שנעל געפארן קיין מעזיבוז צו בעטן א ברכה פון הייליגן בעש"ט ווייל ער האט פארשטאנען אז מען האט אים געמערט אז ער איז געווען אין שטעטל אין די צייט פון די גניבה און ער קען באקומען תפיסה פאר אסאך יארן.

אויפן וועג קיין מעזיבוז איז אים שלעכט געווארן ווען ער האט געהערט אז דער הייליגער בעש"ט לעבט שוין נישט, און האט שטארק געוויינט אבער אין מיטן האט ער געהערט אז דער בעש"ט האט געשטעלט זיין תלמיד דער הייליגער תולדות יעקב יוסף, הרה"ק ר' יעקב יוסף מפולנאה, צו ווערן זיין ממלא מקום, און ער האט געהאפט אז דער תולדות וועט אים קענען ראטעווען, און ער פארט קיין מעזיבוז און וויינט זיך אויס פארן תולדות און דערציילט וואס ער האט געמאן, און האט שטארק געוויינט אז דער רבי זאל אים העלפן, אבער דער תולדות האט זיך שטארק געבייזערט אויף אים אז א איד זאל זיין א גב און האט נארנישט געוואלט הערן פון דעם און ער האט ארויס געשטופט דעם איד פון זיין שטוב.

דער מענטש איז געווארן שטארק צעבראכן ביי זיך און האט מחליט געווען צו פארן צום ציון פון הייליגן בעש"ט, און האט דארטן ביים ציון געוויינט ביטערע טערען אויפן קבר, און האט גערעדט צום צדיק אזוי ווי ער וואלט געשטאנען

הוצא לאור ע"י "עולם הספרים" מרכז העולמי לספרים שאינם נמצאים ולספרים עתיקים וכתבי יד צו פארקויפן

ספר אמרי ברוך ויוניץ דפוד \$900 ספר אהבת ישראל ויוניץ דפוד \$700, הגדה פרי חיים שהשתמש בו בעל חלקת יהושע מביאלא \$3000 ח"י הרשב"א עם חתימת הגאון ר' שמשון אהרן פולאנסקי מטעפליק \$600 דולר שנתן ובירך האדמו"ר מטאש זצוק"ל לחתן הבאבא סאלי \$2000 ספר טורי אבן דפוס ראשון עם חתימת הגאון רב שמעון לאנגסאם בעל שלמי רגלים על חגיגה אבד מעלין \$1500 ספר מקצוע בתורה להגאון מפלאצק דפוד עם חתימה וחתימת הרה"ק ר' משה ירוחם מארגנשטערן בנו של הרה"ק ר' מנחם מענדל מקאצק זצוק"ל \$2000 ספר פרשת דרכים דפוס ראשון עם חתימת והנהגות הגאון רב שלמה חכים בעל מלאכת שלמה שאלוניקי תרכ"ז וגם חתימת נכדו ר' דוד חכים \$1000 סעט ערבי נחל שבירך ונתן הרה"ק מטאש זצוק"ל לבחור שנבחן על סוגיא בש"ס עם אישור \$800 זמירות שבת שבירך ונתן הרה"ק בעל מאור ישראל מסקולען תשע"ט לתומך \$750, איסור והיתר פראג תקמ"ד עם חתימת וחתימת הרה"ק וויינבערגער מקליינווארדיין ובני ותלמידו ר' צבי הירש בלום \$700 ישמח משה שייך להרה"ק מטאש עם כתב ידו מעיר טאש עם אישור \$10000 ספר דינים ומנהגים לביהכ"נ דחברת אחים ברעסלויא תקצ"ג לא ידוע \$2000 חומש ויקרא סלאוויטא עם חתימת הרה"ק ר' חיים מקאסוב בעל תורת חיים \$55000 גמ' שלמד בו הרה"ק ר' איציקל מפשעווארסק \$2500 תהלים שאמר בו הרה"ק ר' שלמה מבאבוב כל חודש אלול תשנ"ח \$15000 דפוד קדושת לוי מהדורא תנינא תקס"ז חסר השער 61 דפים \$4500 ספר מעבר יבוק וזמאמיר \$2000 ריאל המלאך שייך להגאון ר' משה סופר אב"ד טיסע פערדור' שלמה הכהן שטראסער ור' משה זיכערמאן \$1000 מכתב האמרי אמת מנור מבקש משיב לעזור לאחייו לחתן ומברכו בעשירות \$3500 מכתב הרה"ק ר' מנחם מענדל מפביאניץ הי"ד \$1500 מכתב המנחת אלעזר עם ראשי הקהל לחתונת בתו עם ברכתו \$8000, מכתב ארוך שנת תש"ז מאגדלת ישראל ארה"ב מבקשים עזרה מאגדלת ישראל לונדון עזרה חותמים אדמו"ר מבלאזוב, ר' אלי' מאיר בלאך, ר' שמעון שוואב, אלימלך טרעם ור' הערעלס \$3800 מכתב הרה"ק ר' יחזקאל מאוסטראווא \$1800 ספר עם הנהגות השפת אמת מנור עם האמרי אמת והרה"ק ר' משה בצלאל \$60000 ספר שייך להתפארת עזריאל תלמיד המגיד ממעזריש וגם השפת אמת מנור \$35000 שרע יוד ח"ב וח"מ ח"א סלאוויטא \$3000 כל אחד, ספר אמרי יהודה מהגה"ק מסקעלעדי עם ב' חתימות מהגאון ר' יחיאל מיכל הכהן פריעד בעל תורת יפה בנו של הגאון רב נתנאל בעל פני מבין \$2500 ספר מטה משה ב' חתימות מהגאון ר' יחיאל מיכל הכהן פריעד בעל תורת יפה עם הגה \$2500 מכתב הגאון ר' יונתן שטייף תש"א מבקש מר' יעקב רוזנהיים להצילו \$1800 ספר עם חתימת הגאון בעל חמדת שלמה והרה"ק ר' יעקב אדמו"ר מעיוב בן הרה"ק מטשעכנאו \$3500

4403 - 16 Ave Brooklyn, NY 11204 USA - 718 - 438 - 8414 - 718 - 633 - 5500 Hours are 12 - 7:30 Fri 11-1:00, To receive the pardes: pardesyehuda1@gmail.com or pickup in the store from Wednesday, check out our website www.seforimworld.com.